

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Басейнова дирекция „Черноморски район“

План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление 2022-2027 г. /проект/

Национална среща за консултация „Черно море“

21 май 2024 г., МОСВ, гр. София

План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление 2022-2027 г. /проект/

Планът за управление на речните басейни (ПУРБ) е стратегически документ за постигане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води, и на свързаните с тях екосистеми и зони за защита на водите.

Съгласно изискванията на член 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от Закона за водите (ЗВ), ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване.

ПУРБ е структуриран в 13 раздела, като съдържанието на Плана е регламентирано в чл. 157 и чл. 159, ал. 2 на ЗВ.

Актуализираният ПУРБ (проект) обхваща третия планов период съгласно РДВ до 2027 г.

Характеристики на Черноморски район за басейново управление

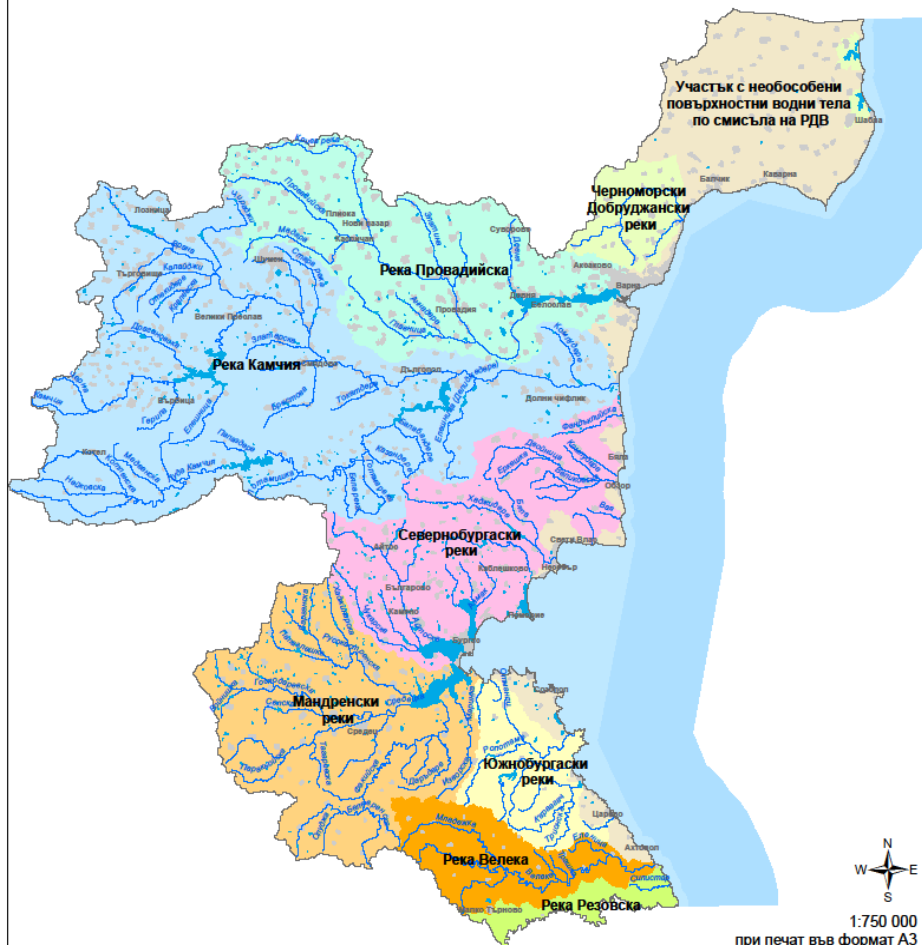
Черноморският басейнов район обхваща:

- водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница на Р България, включително вътрешните морски води и териториалното море.
- Територия от **16 207 km²** (14,9 % от територията на страната)
- **47 общини** в 8 административни области
- **15,8%** от населението на България

ОСНОВНИ РЕЧНИ БАСЕЙНИ

ЛЕГЕНДА

Граница на ЧРБУ	Речни басейни	Мандренски реки
Главни реки	Черноморски Добруджански реки	Южнобургаски реки
Езера	Река Провадийска	Река Велека
1-милна зона	Река Камчия	Река Резовска
12-милна зона	Севернобургаски реки	Участък с необособени повърхностни водни тела по смисъла на РДВ

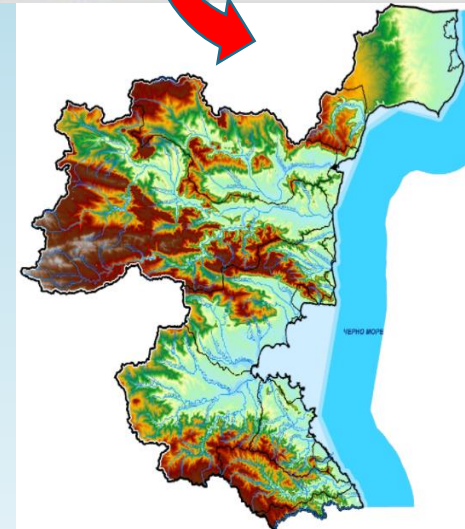
Основни поречия в Черноморски басейнов район:

- Черноморски Добруджански реки
- Река Провадийска
- Река Камчия
- Севернобургаски реки
- Мандренски реки
- Южнобургаски реки
- Река Велека
- Река Резовска

Характеристики на Черноморски район за басейново управление

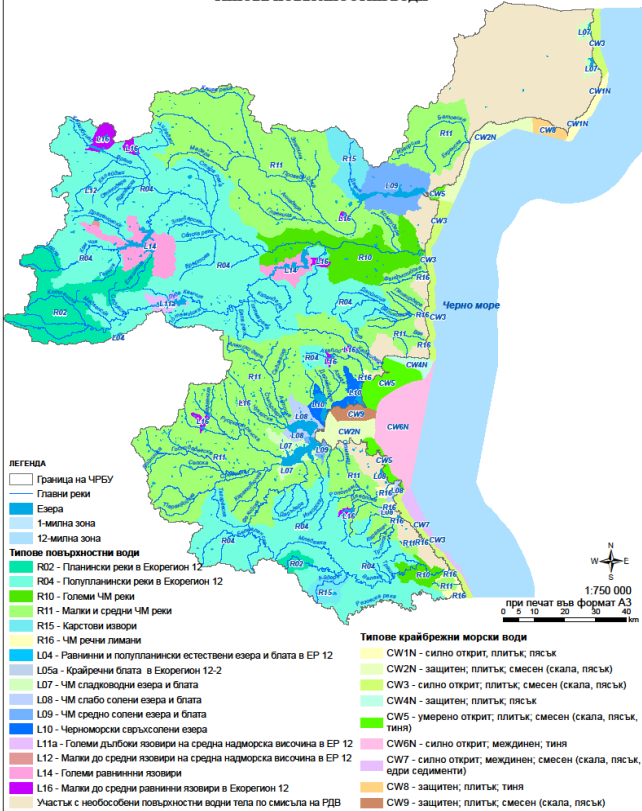
Повърхностните води в Черноморски басейнов район се причисляват към четири категории:

- реки;
- езера;
- преходни води;
- крайбрежни води.

ТИПОВЕ ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Тип	Подтип	Наименование на типа	Наименование на подтипа
CW3	CW3.1	силно изложен; плитък; смесен	силно изложен; плитък; смесен (скала, пясък)
	CW3.2		силно изложен; плитък; смесен (скала, пясък, тиня)
	CW3.3		силно изложен; плитък; смесен (скала, пясък, едри седименти)
CW1N	-	силно изложен, плитък; пясък	-
CW8	-	защитен; плитък; тиня	-
CW2N	-	умерено изложен; плитък; тиня	-
CW5	CW5.1	умерено изложен; плитък; смесен	умерено изложен; плитък; смесен (скала, пясък, тиня)
	CW5.2		умерено изложен; плитък; смесен (скала, пясък, едри седименти)
CW4N	-	защитен; плитък; пясък	-
CW9	-	защитен; плитък; смесен (скала, пясък)	-
CW6N	-	силно изложен; междинен; тиня	-
CW7	-	силно изложен; междинен; смесен (скала, пясък, едри седименти)	-

17 крайбрежни водни тела. Няма промяна в броя, границите и типовете на определените в ПУРБ 2 водни тела.

По хидроморфологични характеристики, всички ВТ са определени като естествени.

Преобладаващите типове крайбрежни води са **два**:

CW3 - силно изложен; плитък; смесен (5 ВТ)

CW5 - умерено изложен; плитък; смесен (3 ВТ)

Напредък относно характеризирането и оценката на екологичното състояние на крайбрежните морски води в ПУРБ 3

✓ Биологични елементи за качество (БЕК):

Актуализация на класификационната система за оценка на състоянието на БЕК

Ревизирани са типово-специфичните референтни условия и класификационните системи за оценка на екологичното състояние по БЕК
Макрозообентос:

- **2020-2021:** за пясъчни седименти (*изм. и доп. на Наредба №Н-4 за характеризиране на повърхностните води, 2021 г.*).
- **2023:** за тинести местообитания (инфралиторална тиня и циркалиторална тиня) - *изм. и доп. на Наредба №Н-4 за характеризиране на повърхностните води, 2023 г.*
- актуализирана мрежа с референтни пунктове за БЕК МЗБ

Напредък относно характеризирането и оценката на екологичното състояние на крайбрежните морски води в ПУРБ 3

✓ Хидроморфологични елементи за качество (ХМЕК):

2020 – проведен хидроморфологичен мониторинг;

2021: проучени участъци в крайбрежните води, подложени на хидроморфологичен натиск;

Предстои: в периода на прилагане на третия ПУРБ са планирани допълнителни проучвания в две крайбрежни водни тела - Варненски залив (код BG2BS000C005) и Южен Бургаски залив < 30 m (BG2BS000C1308) за проучването им като потенциални СМВТ, и за валидиране на методиката за определяне на силномодифицирани водни тела (СМВТ) в крайбрежните води, в съответствие с РДВ.

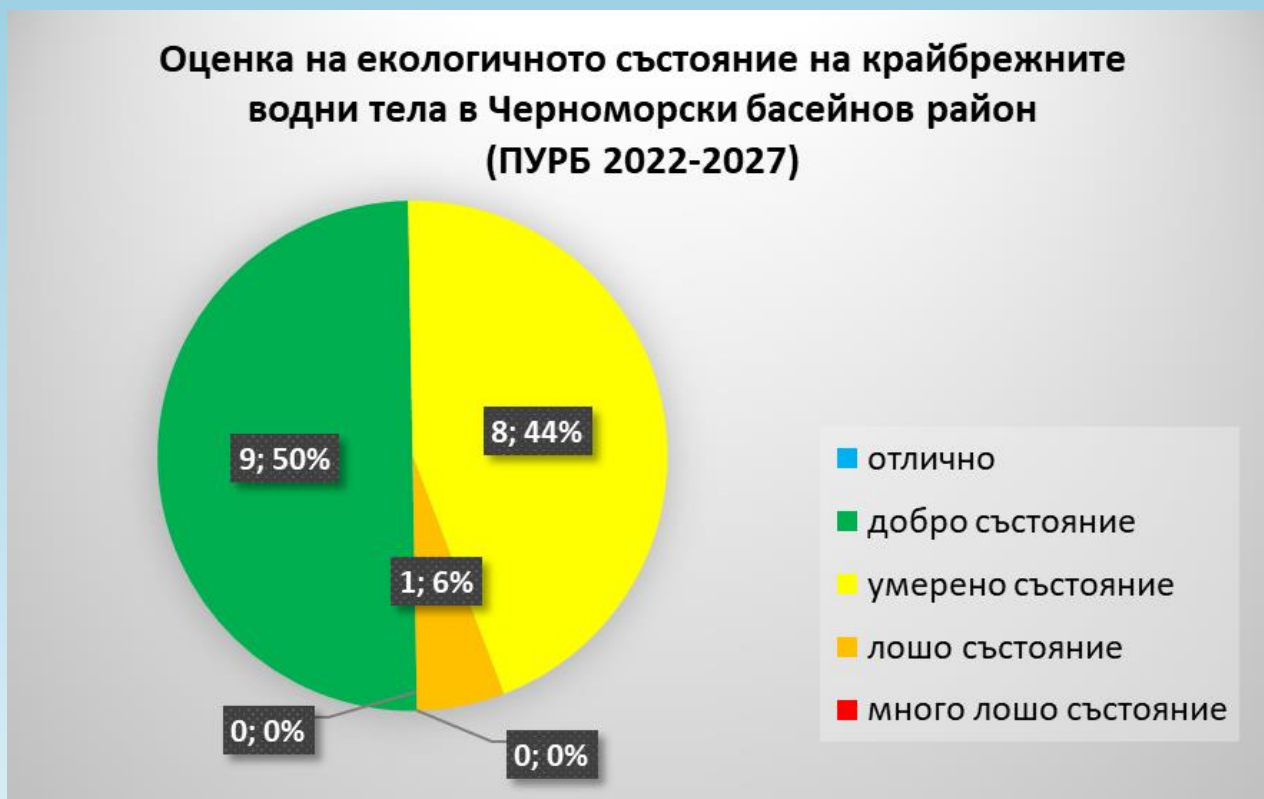
Напредък относно характеризирането и оценката на екологичното състояние на крайбрежните морски води в ПУРБ 3

✓ **Физико-химични елементи за качество (ФХЕК):**

Наблюдавани ФХЕК: при актуализацията на третия ПУРБ не са извършвани промени във ФХЕК, използвани за оценка на състоянието на крайбрежните води.

2020: Актуализация на класификационната система за оценка на състоянието на ФХЕК като част от оценката на екологичното състояние, на база данни от национален мониторинг и информация за натиска върху крайбрежните води (*изменение и допълнение на Наредба №Н-4 за характеризиране на повърхностните води, 2020 г.*)

Оценка на екологичното състояние на крайбрежните морски води

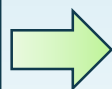

От всички повърхностни водни тела в Черноморски басейнов район, най-голям напредък в постигане на целите за добро екологично състояние се отчита за крайбрежните води. Само едно тяло е в лошо състояние (Варненски залив), липсват тела в много лошо състояние.

Оценка на екологичното състояние на крайбрежните морски води

изпълнени мерки в първи и втори ПУРБ за РРМ на съществуващи и изграждане на нови канализационни системи (мрежи и ПСОВ на населени места), ефективен контрол за намаляване на нерегламентираните зауствания в Черно море, COVID19

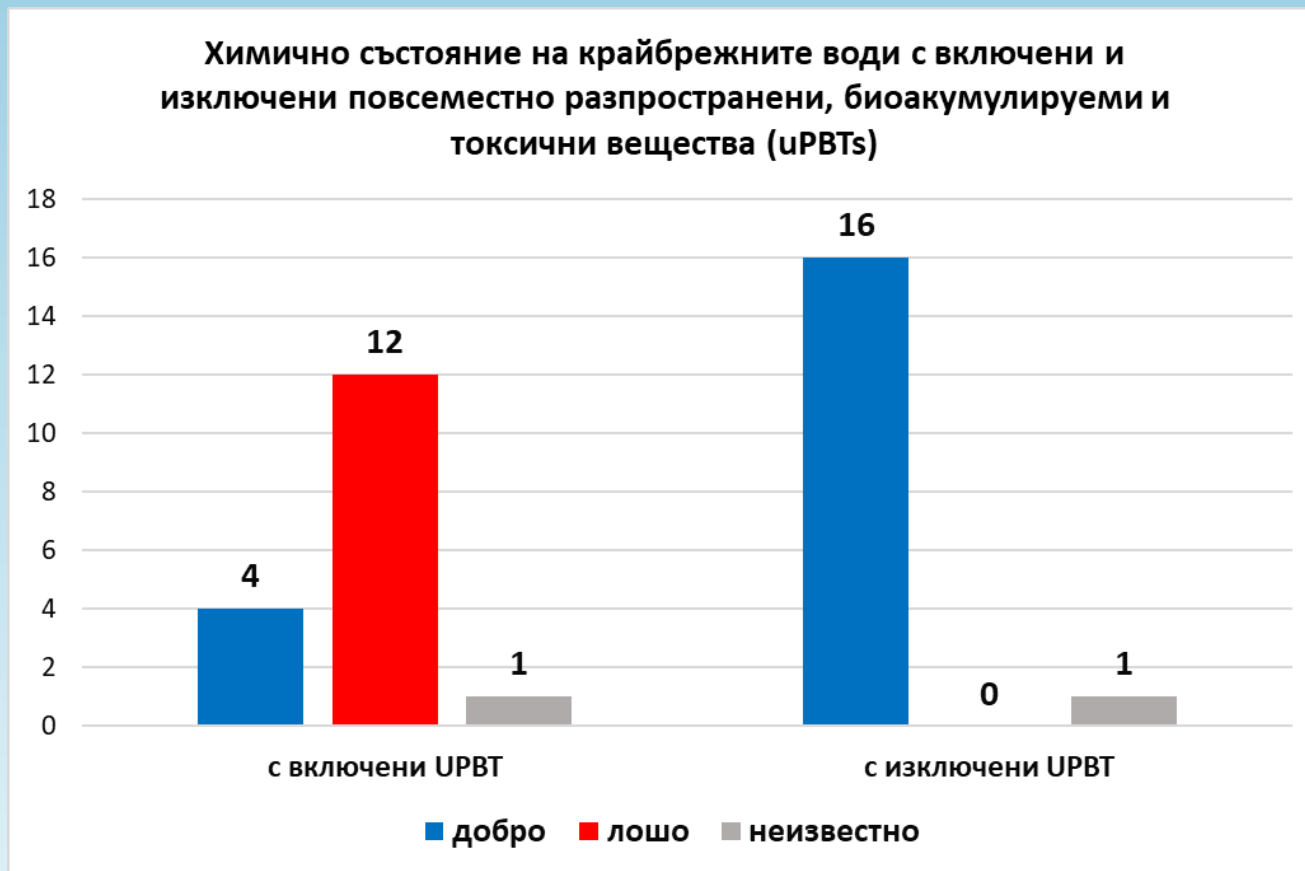

редуциран натиск от заустване на отпадъчни води

подобро екологично състояние

Оценка на химичното състояние на крайбрежните води

*Повсеместно разпространените, биоакумулируеми и токсични вещества (ubiquitous, persistent, bioaccumulative and toxic - uPBT) са живакът, полибромираните дифенилетири, трибутилкалаените съединения и перфлуороктансулфоновата киселина, и нейните производни. Тези вещества са широко разпространени в околната среда, пренасят се в и от атмосферата на дълги разстояния и се отлагат от нея в почвите и водите, съответно постигането на добро химично състояние, свързано с тях е затруднено.

Оценка на химичното състояние на крайбрежните води

Приоритетното вещество, за което са констатирани най-много превишения и в най-много водни тела от категориите крайбрежни води и преходни води, е трибутилкалаеният катион.

Той намира широко приложение като биоцид/антиобраствател (с него се обработват корабните корпуси), като охлаждащ агент в промишлеността и др.

Трибутилкалаените съединения могат да засегнат не само видовете, срещу които се прилагат, но и цялата хранителна верига.

Цели за опазване на околната среда

Общата цел на РДВ за всички повърхностни и подземни водни тела е постигане и/или поддържане на добро състояние, и предотвратяване на влошаването им.

Екологично състояние:

- **постигнати цели** за **9** крайбрежни водни тела
- **непостигнати** за **8 ВТ** (наблюдава се постигане на част от целите по отделните елементи за качество)

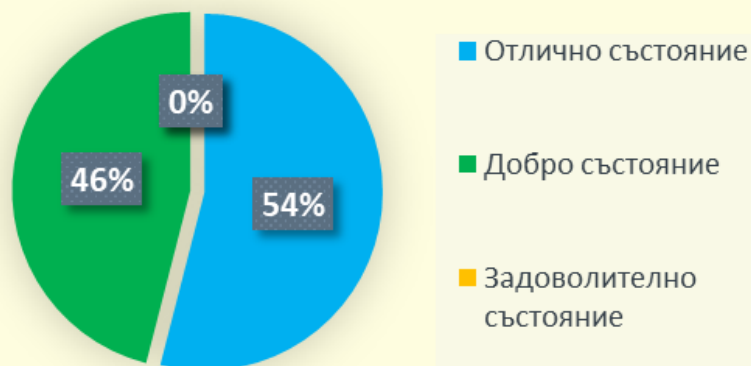
Химично състояние:

- **постигнати цели** за **123 ВТ**
- **частично** постигнати за **6 ВТ**
- **непостигнати** за **47 ВТ**.

Зони за защита на водите - зони за къпане в Черноморски басейнов район

Район	Зони за къпане (брой)	Отлично състояние	Добро състояние	Задоволително състояние	Неустановено
Добрич	20	12	8	0	0
Варна	23	3	20	0	0
Бургас	49	43	5	0	1
Общо	92	58	33	0	1

Оценка на състоянието на водите за
къпане

Точкови източници на замърсяване (канализационни мрежи, остарели КПС/ПСОВ и др.) - натиск

- Заустване на непречистени и недостатъчно пречистени отпадъчни води от населени места и курортни комплекси по крайбрежието;
 - Амортизирана канализационна мрежа;
 - Остарели съоръжения на ПСОВ и липса на техническа възможност за отделяне на общ азот и фосфор.
- 7 населени места и курортни комплекси/ваканционни селища заустват непречистени води в Черно море: кв. „Крайморие”, гр. Бургас, гр. Ахтопол, гр. Св. Влас, с. Синеморец, с. Варвара, в.с. „Елените”, в.с. Русалка

Точкови източници на замърсяване (канализационни мрежи, остарели КПС/ПСОВ и др.) - въздействие

- Натискът от заустване на непречистени и недостатъчно пречистени отпадъчни води от населени места е оценен като значим за 6 крайбрежни водни тела

BG2BS000C1004	от нос Каликра до Каварна
BG2BS000C1013	от Каварна до н. Галата
BG2BS000C005	Варненски залив
BG2BS000C1108	от Св. Влас до Поморие
BG2BS000C1208	от Поморие до Сарафово
BG2BS000C1308	Южен Бургаски залив < 30 m

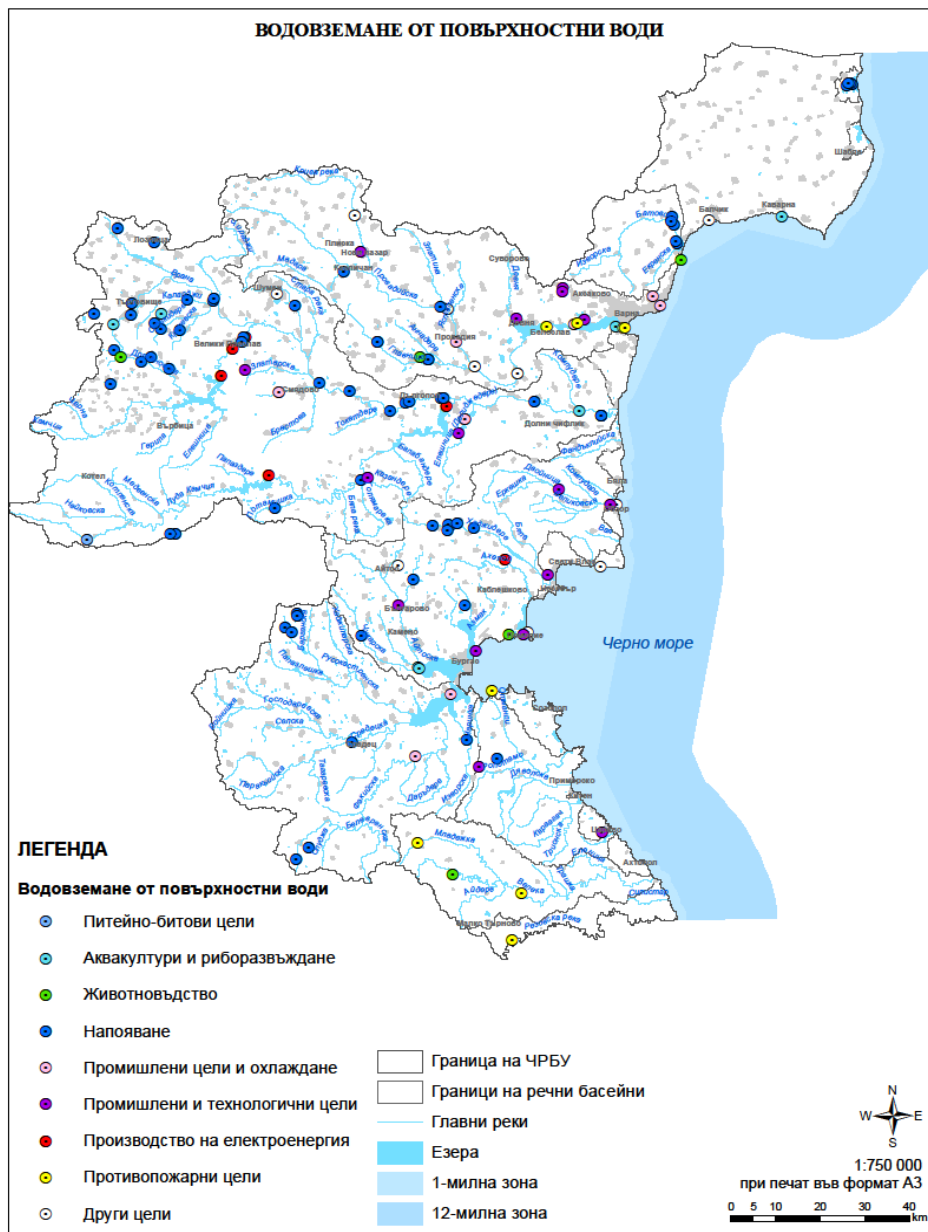

*сектор Икономика – натиск и въздействие върху
крайбрежните води от заустване на отпадъчни води от
производствени дейности*

- Натискът от заустване на отпадъчни води от производствени обекти с издадени разрешителни по ЗВ е оценен като значим за едно водно тяло: Южен Бургаски залив < 30 m (*гр. Бургас и пристанищната зона*).
- Натискът от заустване на отпадъчни води от производствени обекти с издадени КР е оценен като значим за 2 водни тела: Варненски залив (BG2BS000C005) и Южен Бургаски залив < 30 m (BG2BS000C1308).

ВОДОВЗЕМАНЕ ОТ ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

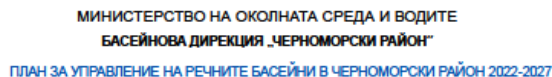
ВиК сектор - въздействие от водовземане

- Натискът от водовземане не е оценен като значим за крайбрежните водни тела.

Замърсяване от дифузни източници

- В Черноморския басейнов район натискът от селско стопанство е оценен като значим за 3 крайбрежни водни тела:
 - ✓ ВТ „от Камен бряг до нос Калиакра” (BG2BS000C1003);
 - ✓ ВТ „от нос Каликра до Каварна” (BG2BS000C1004) и
 - ✓ ВТ „от Поморие до Сарафово” (BG2BS000C1208)

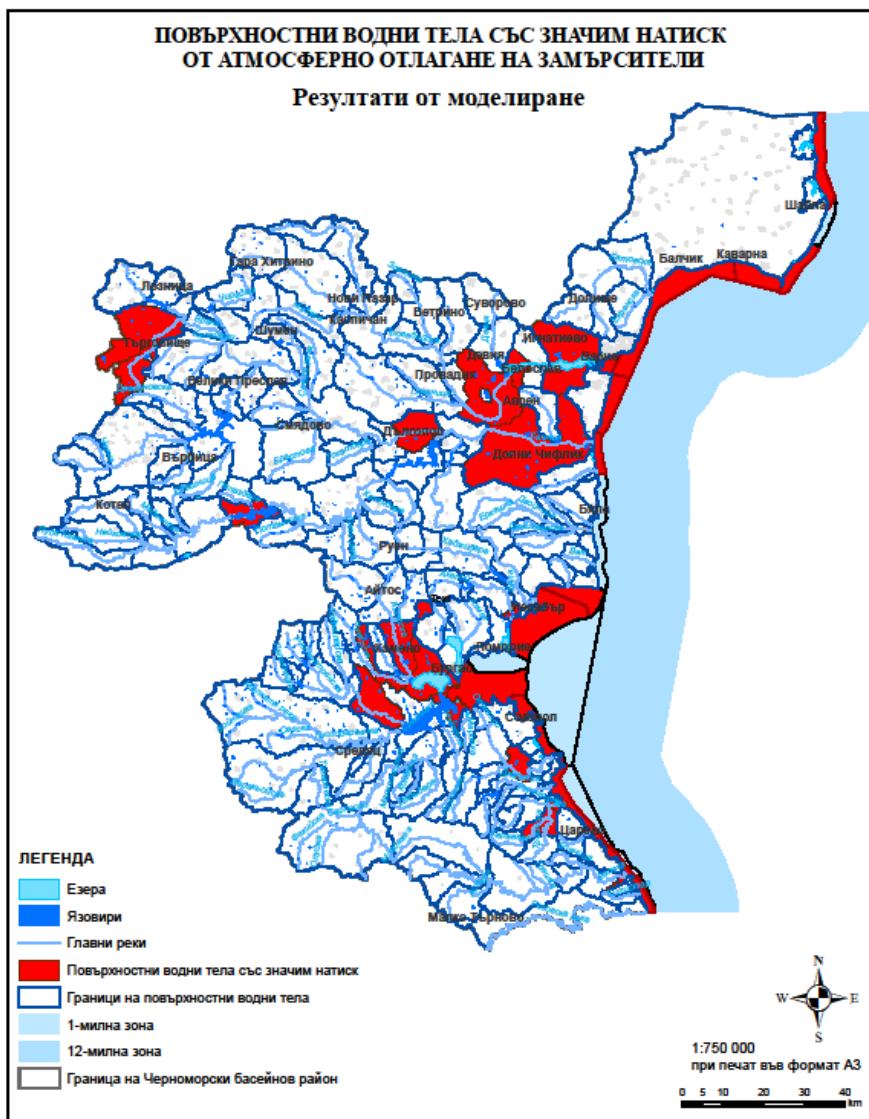
Замърсяване от дифузни източници

Атмосферните замърсители като живака, полицикличните ароматни въглеводороди (ПАВ), бромираните дифенилетири, кадмий и олово могат да се отложат и в повърхностните води.

Възможно трансгранично атмосферно отлагане на замърсители (пренесени от други територии/акватории, извън страната).

Това затруднява идентифицирането на източниците и има необходимост от разширяване на географския обхват при идентифициране на източника/ците.

Натискът от атмосферно отлагане на замърсители е оценен като значим за 12 крайбрежни водни тела (главно около районите на големите крайбрежни градове и промишлени зони).

*сектор Икономика – хидроморфологичен натиск
и въздействие върху водните тела от
категории преходни и крайбрежни води*

- Корабоплаването, пристанищата и пристанищната, и хидротехническата инфраструктури като източници на натиск от физически изменения имат локално, но съществено въздействие върху естественото състояние на крайбрежните и преходните водни тела в районите на Варна и Бургас.
- Дейностите, свързани с хидроморфологичен натиск са драгиране на навигационни канали и пристанищни акватории с цел поддръжка на необходимите плавателни дълбочини, изграждане и реконструкция на пристанищна и хидротехническа инфраструктура, включително вълноломи и кейови стени, брегозащитни съоръжения.
- Натискът от хидроморфологични изменения е оценен като значим за 7 ВТ: Варненски и Бургаски заливи, корабоплавателните канали, Варненско езеро и Белославско езеро в района на Варна.

Мерки, насочени към намаляване на натиска от отпадъчни води от населени места

Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места

Изграждане на нови локални системи за пречистване на отпадъчни води специално за ваканционни селища, като се има предвид сезонния натиск

Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.

Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на подходяща канализационна система; включване към по-голяма ПСОВ

Изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчните води от агломерации с по-малко от 2 000 е.ж.

Мерки, насочени към намаляване на натиска от отпадъчни води от производствени предприятия, заустващи във водни обекти

Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на производствени отпадъчни води

Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ за производствени отпадъчни води

Реконструкция или модернизация на канализационна мрежа и ПСОВ за производствени отпадъчни води

Контрол и при необходимост преразглеждане на разрешителни

Мерки от Програмата от мерки (проект), насочени към намаляване на дифузен и хидроморфологичен натиск, и опазване на биоразнообразието в крайбрежната зона

- ✓ Забрана за използване на дънни и драгиращи средства, и депониране на драгажни маси;
- ✓ Забрана за изграждане на изкуствени подводни рифове и острови, и други структури върху местообитанията, предмет на опазване в границите на зоните за защита по ЗБР и ЗЗТ;
- ✓ Контрол, мониторинг и оценка на качеството на водите за къпане;
- ✓ Определяне на зоните за къпане и продължителност на сезона за къпане;
- ✓ Използване на хидродинамични модели при инвестиционни намерения, свързани с драгиране и/или депониране във водни тела от категории преходни води и крайбрежни води;
- ✓ Защита на речните и морски брегове от ерозия, абразия и свързаните с тях свлачищни процеси – брегоукрепителни дейности;
- ✓ Изграждане на съоръжения, препятстващи разпространението на замърсители във водите - реконструкция на съществуващото терасиране на открития канал, монтиране и регулярна поддръжка на механични решетки за задържане на отпадъци преди вливане в крайбрежните води (Варненски залив – Шокъров канал)

Други мерки – проучвателни дейности

- Проучване на въздействието на фермите за черупчести мекотели върху състоянието на крайбрежните води;
- Проучване на възможността за използване на драгажни маси за изкуствено подхранване на морските плажове (т.н. beach nourishment), изграждане на острови и други съоръжения;
- Проучване на възможността за извеждане на типово-специфични условия по поддържащите ФХЕК за крайбрежните води, паралелно с прецизиране на класификационната система за оценка на екологичното състояние по ФХЕК;
- Проучване на възможността за извеждане на типово-специфични хидроморфологични условия за крайбрежните води;
- Извеждане на типово-специфични референтни условия за БЕК Фитопланктон и Макрофитобентос и ФХЕК за крайбрежни води.

Предизвикателства, свързани с постигане на добро състояние на крайбрежни води

- Основен източник на отпадъчни води в крайбрежните морски води са канализационни мрежи на населени места, остарели ПСОВ от населени места с над 10 000 е.ж., вкл. на туристически комплекси.
- Преливания на дъждовни канализации, смесване на дъждовни и отпадъчни води;
- Нерегламентирани зауствания на отпадъчни води; замърсявания от септични ями от малки населени места.
- Включване на производствени отпадъчни води за пречистване към ПСОВ на населените места.

Въздействия: Влошаване качеството на водите, възможен риск за човешкото здраве

- Замърсяване на морските плажове и морските води с отпадъци (сериозен проблем са микропластмасовите отпадъци)

Въздействия: натрупване на отпадъци по бреговете и във водните обекти, затрупване на водните и морските местообитания с отпадъци, влошено качество на водите вследствие на разпадането на отпадъците, влошен естетически вид на зоните в близост до водните обекти

- Контролът на трибутилкалаените съединения, потенциален замърсител от корабоплаването и корабостроителната промишленост, се осъществява само документално, което възпрепятства прякото установяване на източниците на замърсяване с веществата, генерирани от тях (трибутилкалаени съединения (и циперметрин)).

Въздействия: имат потенциал да засегнат цялата хранителна мрежа в морските води.

Обществени обсъждания

Проектът на План за управление на речните басейни в Черноморски район 2022-2027 е на разположение на всички заинтересовани страни за консултации, становища и предложения за **срок от шест месеца (от 30.03 до 30.09.2024 г.)**

https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_1706098.html ; https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_294768.html

<https://www.moew.government.bg/bg/proekti-na-planove-za-upravlenie-na-rechnite-basejni/>

Срещи на басейново ниво:

- **27.05.2024 г.** в гр. Варна - области Варна и Добрич за поречията на Добруджански Черноморски реки и река Провадийска
- **28.05.2024 г.** в гр. Шумен - области Шумен, Търговище и Разград за поречието на река Камчия;
- **29.05.2024 г.** в гр. Бургас - области Бургас, Сливен и Ямбол за поречията на Севернобургаски реки, Южнобургаски реки, Мандренски реки, р. Велека и р. Резовска.

Начин на предоставяне на становища по проекта на ПУРБ за Черноморски район 2022-2027

- **Басейнова дирекция „Черноморски район“:**
 - ✓ по пощата на адрес: 9000 гр. Варна, ул. „Александър Дякович“ №33
 - ✓ по електронна поща: bdvarna@bsbd.bg
- **Министерство на околната среда и водите**
 - ✓ по пощата на адрес: гр. София, 1000, бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 22
 - ✓ по електронна поща: RBMPconsultation@moew.government.bg

Благодаря за вниманието!

Басейнова дирекция „Черноморски район”

www.bsbd.bg, ел. поща: bdvarna@bsbd.bg